

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 stycznia 2021 r. doręczoną wnioskodawczyni w dniu 18 stycznia 2021 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 ze zm.) i Ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222) z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury przyznanej G. W. na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej od 20.04.2013 r., tj. od dnia, od którego podjęta byłaby wypłata tej emerytury.

Podstawa obliczenia emerytury nie podlegała pomniejszeniu o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur.

Wysokość emerytury obliczona została od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur.

Podstawa obliczenia emerytury wynosiła (...)07 zł ((...)87 zł + 409272,20 zł).

Wysokość emerytury od 20.05.2013 r. wynosiła 1932,36 zł.

Przy ustalaniu wysokości emerytury Zakład uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia, jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do dnia 31.12.2020 r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków.

Wysokość emerytury od 01.01.2021 r. wynosiła 2414,11 zł.

Emerytura ustalona w niniejszej decyzji nadal była świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas pobieranej wcześniejszej emerytury przyznanej decyzją z dnia 11.04.2008 r., wobec czego Zakład uznał, że będzie kontynuował wypłatę tej emerytury.

Przedmiotowa decyzja zawierała pouczenie zgodnie z treścią którego: można od niej wnieść odwołanie za pośrednictwem organu rentowego, który wydał decyzję do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji. Po tym terminie decyzja staje się prawomocna. Z pouczenia tego wynikało, że odwołanie można sporządzić na piśmie lub wnieść ustnie do protokołu (decyzja k. 43 -44v akt ZUS, okoliczność przyznana przez wnioskodawczynię w zakresie daty doręczenia 00:15:14, k. 3v)

Wnioskodawczyni otrzymała decyzję w dniu 18 stycznia 2021 roku i zapoznała się z zawartym w decyzji ZUS z dnia 12 stycznia 2021 r. pouczeniem o jej zaskarżalności. (okoliczność przyznana przez wnioskodawczynię 00:15:14, k. 3v)

W dniu 19 maja 2022 r. wnioskodawczyni odwołała się od powyższej decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w Łodzi i wniosła o jej zmianę poprzez uwzględnienie min. w wysokości świadczenia emerytalnego okresu zatrudnienia od 2013 r. do 1 maja 2021 r. w (...) O. oraz doliczenie składek. (odwołanie 00:13:15, k. 3v)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania zgodnie z art. 477⁹ § 3 k.p.c., jako złożonego po upływie terminu. (odpowiedź na odwołanie 00:00:55, k. 55)

Wnioskodawczyni urodziła się w dniu (...) i legitymuje się średnim wykształceniem, z zawodu jest opiekunem. (bezsporne)

W okresie od stycznia 2021 r. do maja 2022 r. ubezpieczona była osobą sprawną i zdrową, nie była hospitalizowana. (bezsporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie wnioskodawczyni G. W. od decyzji ZUS z dnia 12 stycznia 2021 r., podlegało odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołanie do sądu od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

W myśl art. 477⁹ § 3 k.p.c. sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Ciężar udowodnienia powyższych okoliczności oraz faktu złożenia odwołania we właściwym terminie spoczywa na wnioskodawcy (art. 232 k.p.c.)

Powyższe oznacza, że wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego z uchybieniem miesięcznego terminu powoduje, iż ubezpieczony zostaje pozbawiony prawa do merytorycznego rozpoznania zarzutów co do istoty sprawy, podniesionych w odwołaniu. Dlatego też Sąd stosując art. 477⁹ § 3 k.p.c., musi ocenić całokształt okoliczności, które spowodowały przekroczenie terminu do wniesienia odwołania, a przede wszystkim aspekt zawinienia składającego odwołanie (choć nie wskazano przesłanki winy jako wykluczającej odwołanie po terminie) oraz ewentualnych przyczyn od niego niezależnych. Ocena, czy przekroczenie terminu było nadmierne oraz czy nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, jest pozostawione ocenie sądu. Sąd ma możliwość potraktowania spóźnionego odwołania tak, jakby zostało wniesione w terminie, przy czym niezbędne jest jednoczesne spełnienie się obu warunków: przekroczenie terminu nie może być nadmierne, zaś jego przyczyna musi być niezależna od odwołującego się (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r., III UK 168/05, Lex nr 277825).

W orzecznictwie sądowym do niezawinionych przez stronę przyczyn uchybienia terminu zalicza się np. nagła choroba strony, która rzeczywiście uniemożliwia podjęcie czynności procesowych, przerwa w komunikacji, powódź, udzielenie stronie wadliwej informacji co do terminów zaskarżenia, a także nieprawidłowość w doręczeniu pisma sądowego. Przy ocenie istnienia lub braku winy w uchybieniu terminu procesowego jako kryterium przyjmuje się obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od osoby przejawiającej dbałość o własne, życiowo ważne sprawy. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 1972 r. II CRN 448/71, opubl. w OSP 1972, Nr 7-8, poz. 144; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1999-04-14, II UKN 555/98 opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 14, poz. 561, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008-04-25, sygn. I UZ 1/08, niepubl.).

Przesłanki upoważniające sąd do nieuwzględnienia przekroczenia terminu muszą zachodzić kumulatywnie; mają one charakter ocenny i zależą od całokształtu okoliczności sprawy, w związku z czym nie dadzą się uogólnić.

Podkreślenia wymaga też fakt, iż wobec treści art. 477⁹ § 3 k.p.c. postępowanie szczególne regulowane przepisami art. 477⁸ k.p.c. i następne, nie zna instytucji przywrócenia terminu w rozumieniu art. 168 i nast. (tak wyr. SA w Rzeszowie z 6.12.1994 r., III AUr 344/94, OSA 1995, Nr 1, poz. 9, post. SA w G. z 6.6.1994 r., III AUz 61/94, PP 1995, Nr 5, s. 46).

Podkreślenia wymaga okoliczność, że przepis art. 477⁹ § 3 k. p. c. stanowi samoistną podstawę przywrócenia terminu i reguluje sytuację, w której to odwołujący się ubezpieczony złoży spóźnione odwołanie. Stąd też w przypadku odrzucenia odwołania w trybie art. 477⁹ § 3 k.p.c. ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do wystąpienia z wnioskiem o przywrócenie terminu na podstawie art. 168 k.p.c. (vide post. Sądu Administracyjnego w G. z 6.6.1994 r., III AUz 61/94, PP 1995, Nr 5, s. 46).

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż odwołanie złożone zostało po upływie roku i trzech miesięcy. Opóźnienie to jest zatem nadmierne i już z tej przyczyny podlega odrzuceniu.

W kwestii tego jaki okres opóźnienia należy przyjąć za „znaczne przekroczenie terminu” w rozumieniu tegoż artykułu wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z 29 września 1999 r., II UKN 490/99, OSNAPiUS 2001, nr 2, poz. 57 i skonstatował, że nadmiernym opóźnieniem jest złożenie odwołania po upływie 18 miesięcy. Teza ta aprobowana

jest także przez nowsze orzecznictwo sądów powszechnych, tj. m. in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 grudnia 2016 r., III AUa 1404/16, LEX nr 2257034; wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 3 listopada 2016 r., IV U 1098/16, LEX nr 2172585; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 września 2016 r., III AUz 178/16, LEX nr 2138338; wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 30 czerwca 2016 r., VII U 246/16, LEX nr 2243096.

Nadto brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że odwołanie nie zostało złożone w terminie z przyczyn niezależnych od ubezpieczonej.

W ocenie Sądu Okręgowego mimo przekroczenia ustawowego terminu w przedmiotowym postępowaniu nie wskazano żadnych okoliczności usprawiedliwiających niedopełnienie czynności w terminie takich jak np. zdarzenie nagłe, uniemożliwiające dokonanie czynności, którego strona nie mogła przewidzieć i zabezpieczyć się przed jego skutkami.

Decyzja ZUS z dnia 12.01.2021 r. została wysłana do wnioskodawczyni i jej doręczona w dniu 18.01.2021 r. wraz z pouczeniem, z którym ubezpieczona zapoznała się, co zostało wprost przyznane przez odwołującą.

A zatem miesięczny termin do złożenia odwołania upływał z dniem 18 lutego 2021 r. W ocenie Sądu pouczenie zawarte w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12.01.2021 r. było prawidłowe oraz na tyle zrozumiałe i czytelne, że wnioskodawczyni legitymująca się średnim wykształceniem mogła je odnieść do własnej sytuacji a niedopełnienie czynności w terminie było jedynie wynikiem braku należytej dbałości o własne interesy. Wnioskodawczyni miała zatem wiedzę, że może odwołać się do sądu w określonym terminie.

Nie może też umknąć uwadze okoliczność, że wnioskodawczyni nie jest osobą nieporadną z uwagi na wiek, czy stan zdrowia. Ubezpieczona w okresie od stycznia 2021 r. do maja 2022 r. była osobą sprawną i zdrową, nie była hospitalizowana.

Wnioskodawczyni miała zatem mnóstwo czasu na złożenia odwołania w terminie. Odwołanie nie wymaga szczególnej formy i może być złożone w każdym urzędzie pocztowym. Tymczasem wnioskodawczyni nie przedsięwzięła żadnych czynności, które należycie zabezpieczyłyby jej interesy i odwołanie złożyła dopiero po okresie 1 roku i 3 miesięcy od doręczenia decyzji. Zachowanie odwołującej uznać w takiej sytuacji należy nie tylko za niefrasobliwe i lekkomyślne, ale wręcz za szczególnie niedbałe.

W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że przy stosownym zainteresowaniu wnioskodawczyni, mogła złożyć odwołanie w ustawowym terminie a niedopełnienie czynności w tym terminie było jedynie wynikiem braku należytej dbałości o własne interesy.

Na marginesie trzeba dodać, że w świetle orzecznictwa sądowego okoliczność w postaci niezajomości prawa także nie może być uznana za okoliczność usprawiedliwiającą uchybienie terminowi do wniesienia odwołania. (niepublikowany wyrok NSA z dnia 29 sierpnia 1997 r., (...) SA 101/96).

Z uwagi na powyższe wobec znacznego przekroczenia terminu i braku dowodów potwierdzających złożenie przez wnioskodawczynię odwołania w przepisany do tego terminie bądź potwierdzających, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne (przekroczenie terminu aż 1 rok i 3 miesiące) i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującej się, Sąd uznał, że jest ono spóźnione i jako takie podlega odrzuceniu.

Mając na względzie wskazane okoliczności na podstawie art. 477⁹ § 1 k.p.c. należało orzec jak w sentencji postanowienia.